

Katzelmacher! Mochst a Trumm?
Dreißiger, Zweundvierziger! Pam!
Alle Waffen helfen mit
Und vorwärts geht es Schritt für Schritt.

Denk' zurück an alte Hiebe!
Jetzt kommen frische Triebe!
Dich nehmen wir mit in d' Reissen,
Kannst Dir auch die Zäh'n ausbeissen.

Cenjani naročniki!

Minulo je zopet pol leta. Usojamo si tedaj
uljudno opozarjati, da je treba zaostalo naroč-
nino čimpreje poravnati.

„Štajerc“

je danes gotovo najbolj razširjen in najbolj po-
dučljiv list za spodnjestajersko ter koroško ljud-
stvo. Glede vojne dobivamo naravnost brzovaje
c. k. kor. in tel. urada. Pa tudi kot gospodarski
list in kot pogumni zagovornik ljudskih pravic
je stal naš „Štajerc“ vedno na prvem mestu.
Treba je torej, da stori tudi vsak pravi prijatelj
tega lista napram listu

svojo dolžnost,

kajti le na ta način nam bode mogoče, vsem
zahtevam ugoditi.

Pošljite naročnino, priporočajte in razšir-
jajte „Štajerca“.

Uredništvo in uprava „Štajerca“.

Naš prestolonaslednik o vojni.

K.-B. Berlin, 4. julija. Iz Novega Yorka
se piše:

D. T. Roche, ki je bival kot poročevalec
ameriških listov v avstrijskem glavnem taboru,
objavlja zdaj vsebino razgovora z Njegovo c. in
k. Visokostjo prevzvišenim gospodom nadvojvodo
Karlom Franc Jožefom. Ob tej priliki je
izjavil gosp. najvojvoda, da je Avstro-Ogrska
nedolžna na vsaki želji in zahtevi, da se pov-
zroči sedanja vojna. Njen prvotni korak
proti Srbiji je postal potreben, da se varujejo
temeljne narodne pravice in da se konča zlo-
činska agitacija. Svet ve, da je oropala ta agi-
tacija državo splošno ljubljenega dediča pre-
stola in je popolnoma onemogočila, da bi se
prevzele okolnosti, v katerih je bil povzročen
zločin v Sarajevu. Naj se le enkrat Amerika po-
stavi na stališče te države, naj njeno ljudstvo
samo presoja, kakšno zadoščenje bi ono zahte-
valo v enakih razmerah. Srbija je imela priliko,
da se opraviči. Pojasnili smo vsemu svetu, da ne
želimo njene zemlje; enkrat za vselej smo ho-
teli končati neznošno vmešavanje v naše no-
tranje razmere. Če bi se bilo dopustilo, da bi
se bila monarhija pogajala sama s Srbijo, bi ne
bilo prišlo do vojske in bi se bila cela zadeva
že zdavnaj končala. Izplača se, da si vedno
predočnjemo to dejstvo zdaj, ko se je izvor do-
godkov nekoliko v temo umaknil. Naravno je,
da so Američani spraševali, zakaj da je Srbija
zgrabila za orožje, mesto da bi bila v danih
okolnostih odnehala nasproti zmernim zahtevam,
ki so le nameravale, da se zagotovijo naše ele-
mentarne narodne pravice. Naravno je, da so se
vprašali, zakaj so se mobilizirale, ruske sile ob
avstrijski meji, ko bi bila že beseda prijateljs-
kega nasveta v Srbiji vojno preprečila. Žal, da
se ta beseda nasveta ni izpregovorila, marveč
nasprotno, izdalo se je nesrečno povelje, naj se
mobilizira, katero povelje je spremenilo vso
Evropo v oboroženi tabor in povzročilo neizmerno
gorje nad tistimi, ki se vojskujejo, ter ki so nev-
tralni. Jasno hočem izraziti prepričanje, da vo-
dita danes Avstrija in Nemčija
o b r a m b n o v o j s k o, in da sta se borili več let,
da bi jo preprečili in zavlekli.

Vaši rojaki naj bi se spomnili na ruske
panslavistične vojske v zadnjih dveh desetletjih
in na dejstvo, da je bila Rusija tista, ki je prva

mobilizirala ob naši meji, in potem bi morda
razumeli, zakaj da sta bili obe državi prisiljeni,
se pripravljati na obrambno vojsko.

V svoje veselje morem istočasno izjavljati, da
je ta vojaka prikazala popolno slogonaše
države, in globoko vkoreninjeno lojalnost
vseh narodov, ki žive v njenih mejah.
Tistih, ki poznajo naše narode, ta lojalnost ni
presenetila; pač pa je morebiti presenetila tiste,
ki so računali na nasprotno. Izjavil bi še, da
vlada med našo monarhijo in nje-
nim mogočnim zaveznikom najpo-
polnejši sporazum v vseh vprašanjih,
ki se tičejo vojske. Sporazum in sloga bosta
trajala dalje, dokler ne dosežemo svojega cilja,
to se pravi časten in trajen mir.

Razglas.

Nova žetev! Vse žito žetve leta 1915: pšeni-
ca (pridelana pšenica), pira, rž, soržica, ječmen,
oves, ajda, kuruza (turšica) vsake vrste je se-
sarskim ukazom z dne 21. junija 1915
v korist države od časa ločitve od njive zaple-
njeno.

Te vrste žita se ne smejo — razen zakonitih
izjem — samolastno podelovati, ne vporabljati,
ne pokrmiti, nadalje tudi ne prostovoljno ali
prisilno razpečavati (prodati, zamenjati, podariti,
posojevati).

Vse kupčije, ki se sklenejo proti tej pre-
povedi, so neveljavne.

Kupčije, in prodaje sadov na bilkah so se
že poprej izrekle kot neveljavne.

Vkljub zaplembi smejo:

1. Podjetniki poljedelskih obratov

a) za prehrano svojcev svojega gospodarstva
vštevši one delavce in nastavlence, katerim
pristoja prosta hrana, mlinaki izdelki ali žito za
kruh kot plačilo, porabiti zaplenjene predmete
v množini, ki je določena po uravnavi uporabe.

b) porabiti za setev potrebne množine žita,
katerih najvišjo izmero določi oblast in

c) pokrmiti oves in za mletje nesposobno
žito (zadnje žito), ki odpade pri mlačvi, v mno-
žini, ki se določi s posebnimi predpisi;

2. mlini izmleti žito, ki jim ga izročijo
poljedelski samopreskrbovalci.

Posestniki zaplenjene žetve so dolžni skrbeti
za to, da se žetev spravi in ohrani in jo omlatiti
kar najhitreje.

Oblast lahko v slučaju potrebe ukrene za
izvršitev tudi prisilne neredbe.

Slama je potem, ko se omlati,
zaplembe prosta.

Vporaba žita in mlinških produktov (otrobi
itd.) za namene krmljenja se še bo
uravnala.

Zaplenjeno žetev prevzamejo
samo legitimirani nakupovalci
vojnoprometnega zavoda za žito,
ki imajo za to naročilo.

Isti mora nakupiti za mletje sposobno žito.
Posestniki žita morajo isto prodati nakupovalcem
vojnoprometnega zavoda za žito za določeno pre-
zemno ceno.

Prestopke kaznujesodiščezza-
pornimi kaznimi do enega leta in z
denarnimi kaznimi do 20.000 kron.

C. kr. štajersko namestništvo

Gradec, dne 27. junija 1915.

C. kr. namestnik:

Clary m. p.

Kmetovalčeva opravila v mesecu juliju.

Na domu. Poskrbi, da bo hlev kolikor
mogoče hladen. Da to dosežeš, hlevska okna po-
noči odpri, da se hlev shladi, podnevu pa zagr-
ni jih, da ne bo sijalo sonce naravnost v hlev.
Če je vreme primerno, je dobro, ako zaženeš ži-
vino ponoči na pašo, ako pa tega ne moreš, za-
ženi jo vsaj v kak ograjen prostor, nahajajoč se
blizu doma. Ponoči se živina lažje pase kakor

pa v hudi vročini; ko je ona na paši, se pa
di hlev doma shladi in dobro prezrači. Da
bo hlev zaduhel, poskrbi, da se gnoj v tem
secu večkrat iz njega izkida. Ako je le mo-
geri in okopaj svojo živino v tem letnem
osobito pa konje. Zatriraj mrčes na živini
pridno.

Če še nisi doslej pripravil in osnažil
shramb za nove pridelke, stori to čimprej. Da
se ni žitno klasje popolnoma posušilo, ne
laj ga v prevelike sloge ali kope, sicer se
je in splešni. Tudi novo žitno zrnje ne
v prevelikih kupih, ampak razgrni ga bo-
tankem, ko si ga omlatil, ker se v pre-
kupih lahko pokvari.

Pazi, da se vino v kleti ne pokvari. S
je zato najhujši čas. Zalij ga vsakih štiri
dni in ga obenem poglej in poskusi. Ko
livanje dovršil, je dobro, če vzameš kakšno
cunju in sode od zunaj dobro osnažiš. Ko
iz sodov pretočiš, jih dobro oplakni, pusti
liko časa v senci poveznjene na vebo, da
da izcedi, nakar jih zakadi z žveplom ter d
zatakni.

Na polju. Žito se žanje, zgodnji kru-
izkopava ali pa izorava in njive preoravajo.
daj nastopi čas za sejanje činkvartina, r-
repe itd. Sadi se pozne vrzote in kapuš. Tu
se osuje. Najbolje je, če začneš z žetvijo
ko je slama popolnoma porumenela in se
ne da več raniti z nohtom. Da ne bo kru-
preveč od zemlje umazan, izkopavaj ali izo-
ga, ko se zemlja ne sprijemlje. Tak kromp-
bo tako gnil kakor oni izkopan, ki se ga je
držala.

V vinogradu: Trte škropi in
trtno mladje pa lepo priveži, da ga veter
lomi in da ne bo delalo trtam preveč sence.
potrebne poganjke odstrani popolnoma, a za-
poganjke ali zakotnike skrajšaj in sicer tak-
jim ostanejo še po 2 do 3 listi. Poskrbi
ne bo vinograd v slučaju suše preveč trpel
lenim cepljenkam divje poganjke pridno o-
Cepljenke v trtnici odkrij do cepljenega
da cepiči ne napravijo korenin. Da ne bo
mladje trpelo vsled peronospor in da ne
stavljalo preveč zakotnikov, je dobro, če s-
taknejo cepljenke neredko z otičjem, da
njem spenjajo.

V sadovnjaku: Rano sadje skrbno
raj. Potolčeno sadje ni za trg, zato obiraj
roko in sicer o hladu. Pokončaj listne in
ušice prav pridno. Proti koncu tega mes-
pričenja s cepljenjem na speči popek.

Na vrtu: Presaja se jesenska
endivja, zelena itd. Seje se radič, motopok-
petersilj, nizki fižol za jesensko stročje,
kumare in pozni grah. Odberi razne vrste
line za seme in osnaži jih potem. Paradiž-
prešči pavaj zakotne poganjke in priveži jih
kol ali pa k žici. Česenj in čebulo naj se
in spravi na zračen prostor pod streho.
seme razne zelenjave se pobira. Gredice so
kopajo in znova pognoje. O deževnem vre-
naj se, če je potreba, razna zelenjava zalije
koliko z gnojnico in zemlja pridno rahlja.

Na vrtu: Presaja se jesenska solata
divja, zelena itd. Na boljših travnikih se
s košnjo prve otave. Če si v stanu in je
travniki presuh, spusti nanj vodo, ki mu
tem slučaju prav dobro služila.

Skrb za varstvo rastlin mesecu juliju.

Nadaljuje naj se prav pridno z zatiranjem
nospor, katera se je že prikazala v večji ali
meri po celi naši deželi vsled preoblega deževja.
se ne zanašajte preveč, če nastopi suša, da ta
sporo zatre, kajti suša jo le nekoliko zadržuje
voju, ali uniči je ne. Ko se trte škropi z
raztopino, naj se pazi na to, da ne ostanejo
brez galice. Da bodo tudi grozdiki ali zarod
pred peronosporo in grozdno plesnijo, ki začne
zarod močno napadati, naj se uporablja za
galično-žveplena moka.

Če se je prikazala na trtah kozavost (črni
naj se napadene trte na bolnih mestih oprase
kapus in
relo vo-
pahajajo
so se
naj se p-
Str
vesnini, na
vepleni
kozach)
žozanjeit
zola ne
smukvic
čipnejo
liste naj
opino.